

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 129/18

Λουξεμβούργο, 13 Σεπτεμβρίου 2018

Αποφάσεις στις υποθέσεις C-358/16, UBS Europe κ.λπ.
και C-594/16, Enzo Buccioli κατά Banca d'Italia

Οι εθνικές χρηματοπιστωτικές εποπτικές αρχές μπορούν να παρέχουν πρόσβαση σε πληροφορίες που καλύπτονται από το επαγγελματικό απόρρητο προς εξασφάλιση των δικαιωμάτων άμυνας ή ακόμη με σκοπό τη χρησιμοποίησή τους στο πλαίσιο αστικής ή εμπορικής δίκης

Εναπόκειται στις αρμόδιες εθνικές αρχές και στα αρμόδια εθνικά δικαστήρια να σταθμίζουν τα αντικρουόμενα συμφέροντα των μερών

Υπόθεση C-358/16

Το 2010, η χρηματοπιστωτική εποπτική αρχή του Λουξεμβούργου («CSSF») θεώρησε ότι ο DV δεν ήταν άξιος εμπιστοσύνης και ότι έπρεπε ως εκ τούτου να παραιτηθεί από τη θέση διευθύνοντος σε οντότητα επιβλεπόμενη από τη CSSF. Η CSSF αιτιολόγησε την απόφασή της, μεταξύ άλλων, με τον ρόλο που είχε ο DV στη σύσταση και τη λειτουργία της Luxalpha, εταιρίας που είχε εμπλακεί στις δόλιες ενέργειες του Bernard Madoff.

Για να μπορέσει να αμυνθεί, ο DV ζήτησε από τη CSSF να του διαβιβάσει έγγραφα τα οποία αυτή είχε συλλέξει στο πλαίσιο της εποπτείας που ασκούσε στη Luxalpha και στην UBS, τράπεζα θεματοφύλακα της Luxalpha. Κατά τον DV, τα έγγραφα αυτά ήταν αναγκαία για να κατανοηθεί ο ρόλος των διαφόρων προσώπων που παρενέβησαν στη σύσταση της Luxalpha, ιδίως στο πλαίσιο της υποθέσεως Madoff. Η CSSF αρνήθηκε τη διαβίβαση των εν λόγω εγγράφων επικαλούμενη την υποχρέωσή της σεβασμού του επαγγελματικού απορρήτου υπό την ιδιότητα της εποπτικής αρχής του χρηματοπιστωτικού τομέα.

Επιληφθέν της διαφοράς αυτής, το Cour administrative du Luxembourg (διοικητικό εφετείο του Λουξεμβούργου) διερωτάται αν η CSSF δεσμεύεται από την υποχρέωση τηρήσεως του επαγγελματικού απορρήτου ώστε να αρνηθεί να γνωστοποιήσει τα έγγραφα που ζητεί ο DV. Η οδηγία για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσω¹ ορίζει ότι το επαγγελματικό απόρρητο μπορεί να κάμπτεται σε εξαιρετικές περιπτώσεις που εμπίπτουν στο ποινικό δίκαιο. Το δικαστήριο αυτό διερωτάται αν η ως άνω διάταξη έχει εφαρμογή εν προκειμένω, δεδομένου ότι το μέτρο που ελήφθη έναντι του DV είναι, κατά το λουξεμβουργιανό δίκαιο, διοικητικής φύσεως, εμπίπτει όμως στο ποινικό δίκαιο υπό ευρεία έννοια, όπως τούτο ορίζεται από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Αν η διάταξη αυτή δεν έχει εφαρμογή, το ως άνω δικαστήριο διερωτάται επί του τρόπου με τον οποίο πρέπει να επιτευχθεί ο συγκερασμός της υποχρεώσεως τηρήσεως του επαγγελματικού απορρήτου με τον σεβασμό των δικαιωμάτων άμυνας.

Υπόθεση C-594/16

Ο Enzo Buccioli είναι δικαιούχος τρεχούμενου λογαριασμού από το έτος 2004 σε ιταλικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, στην Banca Network Investimenti Spa («BNI»). Κατόπιν αναγκαστικής διαδικασίας εκκαθαρίσεως το 2012, στον E. Buccioli επεστράφη μέρος μόνον των καταθέσεων του από το Fondo interbancario di tutela dei depositi (διατραπεζικού ταμείου προστασίας καταθέσεων). Το 2015, επιδιώκοντας να λάβει συμπληρωματικές πληροφορίες προκειμένου να κρίνει αν ήταν

¹ Οδηγία 2004/39/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων, για την τροποποίηση των οδηγιών 85/611/ΕΟΚ και 93/6/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της οδηγίας 2000/12/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και για την κατάργηση της οδηγίας 93/22/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ 2004, L 145 σ. 1).

σκοπίμο να κινηθεί δικαστικώς κατά της Banca d'Italia («Bdl») και κατά της BNI για τη ζημία που υπέστη, ο E. Buccioni ζήτησε από τη Bdl να του γνωστοποιήσει διάφορα έγγραφα σχετικά με την εποπτεία της BNI. Η Bdl απέρριψε εν μέρει το αίτημα αυτό, με την αιτιολογία, μεταξύ άλλων, ότι ορισμένα από τα έγγραφα των οποίων ζητείτο η δημοσιοποίηση περιείχαν εμπιστευτικές πληροφορίες που καλύπτονται από την υποχρέωση τηρήσεως του επαγγελματικού απορρήτου η οποία δεσμεύει την εν λόγω τράπεζα. Ο E. Buccioni προσέφυγε τότε ενώπιον των ιταλικών διοικητικών δικαστηρίων, ζητώντας την ακύρωση της αποφάσεως αυτής.

Το Consiglio di Stato (Συμβούλιο της Επικρατείας, Ιταλία), δικαστήριο αποφαινόμενο σε τελευταίο βαθμό, αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο ορισμένα ερωτήματα. Ερωτά το Δικαστήριο αν η οδηγία 2013/36² εμποδίζει τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών (εν προκειμένω, τη Bdl) να αποκαλύπτουν εμπιστευτικές πληροφορίες σε πρόσωπο που τις ζητεί με σκοπό να είναι σε θέση να ασκήσει αστικής ή εμπορικής φύσεως αγωγή προς προστασία οικονομικών συμφερόντων τα οποία προβάλλεται ότι εθίγησαν κατόπιν της αναγκαστικής εκκαθαρίσεως χρηματοπιστωτικού ιδρύματος.

Με τη σημερινή απόφασή του στην υπόθεση C-358/16 το Δικαστήριο κρίνει καταρχάς ότι **η οδηγία για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων**, όταν προβλέπει ότι η υποχρέωση τηρήσεως του επαγγελματικού απορρήτου μπορεί, όλως εξαιρετικώς, να κάμπτεται στις περιπτώσεις που εμπíπτουν στο ποινικό δίκαιο, **αφορά μόνον τη διαβίβαση ή τη χρήση εμπιστευτικών πληροφοριών προς τον σκοπό ασκήσεως διώξεως**, καθώς και προς επιβολή κυρώσεων **προβλεπόμενων από το εθνικό ποινικό δίκαιο**.

Το Δικαστήριο εξετάζει στη συνέχεια σε ποιο βαθμό η προβλεπόμενη από την οδηγία αυτή υποχρέωση τηρήσεως του επαγγελματικού απορρήτου περιορίζεται από τον σεβασμό των δικαιωμάτων άμυνας τα οποία κατοχυρώνονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συναφώς, το Δικαστήριο εκτιμά ότι το δικαίωμα για τη δημοσιοποίηση εγγράφων που είναι κρίσιμα για την άμυνα του ενδιαφερομένου δεν είναι ούτε απεριόριστο ούτε απόλυτο και ότι η βαρύνουσα τις αρμόδιες αρχές υποχρέωση προστασίας του εμπιστευτικού χαρακτήρα των πληροφοριών που καλύπτονται από το επαγγελματικό απόρρητο πρέπει να τηρείται με τρόπο που να συμβιβάζεται με τον σεβασμό των δικαιωμάτων άμυνας.

Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι εναπόκειται στις αρμόδιες αρχές και στα αρμόδια δικαστήρια να αναζητούν μια ισορροπία μεταξύ των εν λόγω αντικρουόμενων συμφερόντων, σε συνάρτηση με τις περιστάσεις κάθε υποθέσεως. Επομένως, όταν μια αρμόδια αρχή επικαλείται την προβλεπόμενη από την οδηγία υποχρέωση τηρήσεως του επαγγελματικού απορρήτου για να αρνηθεί την ανακοίνωση πληροφοριών τις οποίες η ίδια έχει στη διάθεσή της αλλά οι οποίες δεν περιλαμβάνονται στον φάκελο που αφορά το άτομο σε βάρος του οποίου έχει εκδοθεί βλαπτική πράξη, **εναπόκειται στο αρμόδιο εθνικό δικαστήριο να εξακριβώσει αν οι εν λόγω πληροφορίες έχουν αντικειμενική σχέση με τις αιτιάσεις σε βάρος του ενδιαφερομένου και, σε περίπτωση που συμβαίνει κάτι τέτοιο, να σταθμίσει τα συγκρουόμενα συμφέροντα πριν αποφασίσει την ανακοίνωση καθεμιάς από τις ζητούμενες πληροφορίες**.

Στην υπόθεση C-594/16, το Δικαστήριο υπενθυμίζει καταρχάς ότι η αποτελεσματική εφαρμογή του προληπτικού συστήματος εποπτείας των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων απαιτεί να βεβαιώνονται τόσο τα εποπτευόμενα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα όσο και οι αρμόδιες αρχές **ότι οι παρεχόμενες εμπιστευτικές πληροφορίες θα διατηρήσουν καταρχήν τον εμπιστευτικό τους χαρακτήρα**. Κατά συνέπεια, **η οδηγία 2013/36 επιβάλλει, ως γενικό κανόνα, την υποχρέωση τηρήσεως του επαγγελματικού απορρήτου** προκειμένου να προστατεύσει όχι μόνον τα ειδικά συμφέροντα των άμεσα ενδιαφερόμενων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, αλλά και το γενικό συμφέρον που συνδέεται με τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος εντός της Ένωσης.

² Οδηγία 2013/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013 σχετικά με την πρόσβαση στη δραστηριότητα πιστωτικών ιδρυμάτων και την προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων, για την τροποποίηση της οδηγίας 2002/87/ΕΚ και για την κατάργηση των οδηγιών 2006/48/ΕΚ και 2006/49/ΕΚ (ΕΕ 2013, L 176, σ. 338).

Το Δικαστήριο παρατηρεί περαιτέρω ότι η οδηγία 2013/36 προβλέπει εξαιρέσεις από την ως άνω γενική αρχή. Εν προκειμένω, η οδηγία αυτή παρέχει τη δυνατότητα στην αρμόδια αρχή να γνωστοποιήσει μόνο στα απευθείας εμπλεκόμενα στην πτώχευση ή στην αναγκαστική εκκαθάριση του χρηματοπιστωτικού ιδρύματος άτομα εμπιστευτικές πληροφορίες οι οποίες δεν αφορούν τους τρίτους που εμπλέκονται στις προσπάθειες διασώσεως του εν λόγω ιδρύματος, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν **στο πλαίσιο αστικής ή εμπορικής φύσεως αγωγών**.

Το Δικαστήριο επισημαίνει ότι, κατά πάγια νομολογία, πρέπει να γίνεται δεκτή μια στενή ερμηνεία των παρεκκλίσεων από τη γενική απαγόρευση ανακοινώσεως εμπιστευτικών πληροφοριών. Κατά συνέπεια, η δυνατότητα κάμψεως του επαγγελματικού απορρήτου απαιτεί να αφορά η αίτηση δημοσιοποιήσεως πληροφορίες σχετικά με τις οποίες ο αιτών παρέχει συγκεκριμένες και συγκλίνουσες ενδείξεις που να στηρίζουν με πειστικό τρόπο το συμπέρασμα ότι οι πληροφορίες αυτές είναι κρίσιμες **για τις ανάγκες μιας ασκηθείσας ή επικείμενης αγωγής αστικής ή εμπορικής φύσεως**, το αντικείμενο της οποίας ο αιτών πρέπει να προσδιορίζει συγκεκριμένα και εκτός του πλαισίου της οποίας οι ως άνω πληροφορίες δεν θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν.

Εναπόκειται στις αρμόδιες αρχές και στα αρμόδια δικαστήρια να σταθμίσουν, αφενός, το συμφέρον του αιτούντος να λάβει τις ζητούμενες πληροφορίες και, αφετέρου, τα συμφέροντα που συνδέονται με την τήρηση της εμπιστευτικότητας των ίδιων πληροφοριών που καλύπτονται από το επαγγελματικό απόρρητο, πριν προχωρήσουν στη δημοσιοποίηση καθεμιάς από τις ζητούμενες εμπιστευτικές πληροφορίες.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το πλήρες κείμενο των αποφάσεων ([C-358/16](#) και [C-594/16](#)) είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδα ☎ (+352) 4303 2582